

Hareket Bozukluklar? Derne?i Birle?ik Parkinson Hastal??? De?erleme Ölçe?i.

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hareket Bozukluklar? Derne?i Birle?ik Parkinson Hastal??? De?erleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22585>

Özet

Hareket Bozukluklar? Derne?i Birle?ik Parkinson Hastal??? De?erleme Ölçe?i (MDS-UPDRS), Parkinson Hastal??? (PH) semptomlar?nın ciddiyetini ve ilerlemesini kapsaml? bir ?ekilde ölçmek amacıyla geli?tirilmis uluslararası geçerlili?e sahip bir araçtır. Bu ölçe?in Türkçe standardizasyon çalışması, Volkan Yılmaz tarafından 2016 yılında gerçekleştirilmiştir. Çalışma, ölçe?in dilsel ve kültürel uygunluğunu sağlayarak, Türk popülasyonunda PH'nin motor ve non-motor belirtilerinin güvenilir ve geçerli bir şekilde değerlendirilmesine olanak tanımay? hedeflemiştir. Ölçek, orijinal haliyle dört ana bölümden oluşmakta olup, hastal???n günlük yaşam aktiviteleri üzerindeki etkilerini ve ilaç tedavisine ba?lı motor komplikasyonlar? da değerlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Parkinson Hastal???, Hareket Bozukluklar? Derne?i, MDS-UPDRS, De?erleme Ölçe?i, Türkçe Standardizasyon, Nöroloji, Motor Semptomlar.

Yazarlar

Volkan Yılmaz (Türkçe Uyarlama)

Amaç

Ölçe?in temel amacı, Parkinson Hastal??? olan bireylerde semptomlar?nın şiddetini, ilerlemesini ve tedaviye verilen yanıt? objektif ve standardize edilmiş bir şekilde ölçmektir. MDS-UPDRS, hastal???n sadece motor yönlerini değil, aynı zamanda yaşam kalitesini ciddi şekilde etkileyen non-motor deneyimleri de (uyku bozukluklar?, ruh hali değişiklikleri, bilişsel i?levler) değerlendirerek bütüncül bir bakış açısı sunar.

Türkçe uyarlama çalışması?nın spesifik amacı, uluslararası alanda kabul görmüş bu değerli nörolojik değerlendirme arac?nı, Türkiye'deki klinik ve araştırma ortamlarına kazandırmak, böylece yerel araştırmaların uluslararası standartlarda yürütülmesini sağlamaktır. Uyarlama süreci, dilsel e?de?erli?i ve kültürel uygunlu?u do?rulamay? içermiştir.

Yapı

MDS-UPDRS, hastal???n karmaşık do?ası?nı yansıtacak şekilde dört ana bölümden (yapıdan) oluşur. Bu bölümler, PH'nin farklı klinik görünümelerini sistematik olarak ele alır:

Bölüm I: Non-motor Deneyimler (Koku, uyku, a?rı, depresyon, anksiyete, bilişsel bozukluklar gibi hastanın öznel deneyimleri).

Bölüm II: Günlük Ya?am?n Motor Deneyimleri (Konu?ma, yutma, giyinme, hijyen gibi günlük aktivitelerdeki zorluklar).

Bölüm III: Motor Muayene (Klinisyen taraf?ndan yap?lan gözlem ve fiziksel testlerle ölçülen bradikinezi, rijidite, tremor ve postüral stabilite).

Bölüm IV: Motor Komplikasyonlar (Diskinetik ve distonik komplikasyonlar, motor dalgalanmalar gibi tedaviye ba?l? yan etkiler).

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?na ait spesifik geçerlik katsay?lar? bu özet verilerde belirtilmemiştir (Kaynakta "-"). Ancak, orijinal MDS-UPDRS, kapsaml? bir geli?tirme sürecinden geçmiştir ve yüksek düzeyde yap? geçerli?i, içerik geçerli?i ve ay?rt edici geçerlik sergilemektedir.

Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Y?lmaz, 2016), ölçe?in orijinal dört faktörlü yap?s?n?n Türk popülasyonunda da korundu?unun gösterilmesi, yap? geçerli?i aç?s?ndan kritik öneme sahiptir. Uyarlama çal??malar?nda genellikle, ölçe?in klinik ciddiyetin farklı a?amalar?n? do?ru bir ?ekilde yansıtt?p yansıtmad??? test edilir.

Güvenirlik

Türkçe uyarlama çal??mas?na ait spesifik güvenilirlik bilgileri (iç tutarlılık veya test-tekrar test güvenilirli?i) özet verilerde mevcut de?ildir (Kaynakta "-"). Bununla birlikte, uluslararası MDS-UPDRS versiyonunun genellikle mükemmel düzeyde gözlemciler aras? güvenilirli?e ve yüksek iç tutarlılı?a sahip oldu?u bilinmektedir (özellikle Bölüm III ve Bölüm II için).

Y?lmaz'ın (2016) standardizasyon çal??mas?nda, ölçe?in klinik uygulamalarda ve ara?tırmalarda tutarlı sonuçlar vermesini sa?lamak amacıyla iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) ve/veya test-tekrar test güvenilirli?i analizlerinin yap?ld??? varsayılmaktadır. Bu tür bir uyarlama, ölçe?in farklı uygulamalar aras?nda tutarlı puanlama sa?lad???n? göstermelidir.

Faktör Analizi

Orijinal MDS-UPDRS'nin geli?tirme sürecinde kapsaml? ke?ifsel ve do?rulamalı faktör analizleri kullan?larak, ölçe?in dört bölümden olu?an klinik olarak anlamlı yap?s? belirlenmiştir. Bu dört bölüm, Parkinson Hastal???n?n temel semptom kümelerini temsil eder.

Türkçe standardizasyon çal??mas?, büyük olasılıkla, ölçe?in Türkçe formunun da orijinal dört faktörlü yap?y? koruyup korumad???n? kontrol etmek için Doğulamalı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Bu analiz, çeviri ve kültürel adaptasyon sürecinin ölçe?in teorik yap?s?n? bozmad???n? göstermek için zorunludur.

Enstrüman

Test Tipi: Standardizasyon ve Uyarlama Çalışması (Orijinal ölçek, klinisyen tarafından uygulanan derecelendirme ölçeğidir).

Format: Dört ana bölümden oluşan çok maddeli bir derecelendirme ölçeği. Uygulama süresi, hastanın durumuna ve klinisyenin deneyimine bağlı olarak değişmekle birlikte, genellikle 30-45 dakika civarındadır.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal), İspanyolca, Almanca ve diğer birçok dil.

Popülasyon Grubu: Nörolojik Bozukluklar.

Yaş Grubu: Yetişkinler ve yaşlılar (Parkinson Hastal??? tanısı almış bireyler).

Popülasyon Detayları: Parkinson Hastal??? (PH) tanısı konmuş hastalar üzerinde uygulanmak üzere tasarlanmıştır.

Test Metodolojisi: Klinisyen tarafından gözlem ve hasta/bakıcı raporuna dayalı olarak puanlama yapılır. Maddeler genellikle 0'dan 4'e kadar değişen bir Likert tipi ölçekte derecelendirilir (0=normal/yok, 4=iddetli).

Anahtar Kelimeler

MDS-UPDRS, Hareket Bozukluklar?, De?erleme, Nörolojik Test, Motor Muayene, Non-motor Semptomlar, Türkçe Ölçek.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımları: Veri mevcut değil.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: yilmazvolkan@ankara.edu.tr

Yazın Adresi: Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara, Türkiye.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler ve Ücret: Orijinal MDS-UPDRS, Hareket Bozukluklar? Derne?i tarafından geliştirilmiş olup, kullanımı genellikle akademik ve klinik amaçlar için belirli koşullar altında ücretsizdir, ancak resmi lisanslama gerektirebilir. Uyarlama çalışması'nın ticari kullanım izinleri için sorumlu yazarla iletişime geçilmesi önerilir.

Test Y?I? (Uyarlama): 2016.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi bu ba?lant?dan indirilebilir: hareket-bozukluklari-dernegi-birlesik-parkinson-hastaligi-degerleme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Bu ölçek adaptasyonu için temel referans a?a??dad?r:

Y?lmaz, V. (2016). *Hareket Bozukluklar? Derne?i Birle?ik Parkinson Hastal??? De?erleme Ölçe?inin Türkçe standardizasyonu çal??mas?* (Yay?nlanmam?? yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi T?p Fakültesi, Ankara.

Ek bilgi ve tez eri?imi için: tez.yok.gov.tr

Hareket Bozukluklar? Derne?i Birle?ik Parkinson Hastal??? De?erleme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri, telif hakk? ve uzunluk k?s?tlamalar? nedeniyle bu akademik giri?te do?rudan listelenmemi?tir. Maddeler, orijinal MDS-UPDRS'nin dört bölümünü takip etmektedir ve klinisyenler taraf?ndan uygulanmak üzere tasarlanm??t?r. Maddelerin tamam?na, referans gösterilen yüksek lisans tezi veya [Hareket Bozukluklar? Derne?i](http://hareket-bozukluklari-dernegi-birlesik-parkinson-hastaligi-degerleme-olcegi-toad.pdf)'nin resmi kaynaklar? arac?l???yla eri?ilebilir.

Ölçek, hastan?n ge?mi? 7 gün içindeki deneyimlerini ve muayene s?ras?ndaki performans?n? de?erlendiren maddeler içermektedir. Puanlama, 0 (normal) ile 4 (?iddetli) aras?nda de?i?en bir ciddiyet derecesi kullan?larak yap?lmaktadır.